
SAMTÆNKNINGSSTYREGRUPPEN

STATSMINISTERIET • UDENRIGSMINISTERIET • FORSVARSMINISTERIET • JUSTITSMINISTERIET

ÅRS- OG AKTIVITETSRAPPORT: SAMTÆNKT STABILISERING 2016

Danmarks samtænkte stabiliseringsindsatser i verdens brændpunkter

INDHOLD

Sammendrag	1
Freds- og Stabiliserings-fonden	4
1.1 REGIONALE PROGRAMMER.....	5
Syrien-Irak.....	5
Afrikas Horn.....	6
Sahel/Mali.....	7
Maritim sikkerhed i Guineabugten.....	8
Afghanistan-Pakistan	8
Bekæmpelse af voldelig ekstremisme i Mellemøsten.....	9
1.2 Andre strategiske indsatser	9
2 Læring & Politikinitiativer	10
Stabilisation Leaders' Forum	10
Evaluering af Freds- og stabiliseringsfonden.....	10

SAMMENDRAG

Samtænkte stabiliseringsindsatser i krydsfeltet mellem sikkerhed og udvikling har også i 2016 været en prioritet i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det skyldes, at skrøbelige og konfliktramte stater er en af de største udfordringer for fred og stabilitet – også for Danmark.

Danmark har med udgangspunkt i danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske interesser igen i 2016 bidraget til stabilisering i en række af verdens brændpunkter. Stabilisering, konfliktopfølgning, bekæmpelse af ekstremisme m.v. uden for Danmarks grænser påvirker nemlig også Danmarks sikkerhed. Bidragene er bl.a. sket gennem økonomisk støtte til freds- og statsopbygning over Freds- og Stabiliseringsfonden for at styrke den lokale evne til konfliktforebyggelse og konflikthåndtering, indsatser mod voldelig ekstremisme, komplementeret af danske bidrag til fredsstøttende operationer, kapacitetsopbygning og andre militære indsatser. Ligeledes bidrager civile udsendte, herunder diplomater, eksperter, polititjenestemænd og redningsberedskab.

Denne årsrapport gennemgår de væsentligste indsatser og udviklinger i det danske samtænkte stabiliseringsengagement i skrøbelige og konfliktramte lande i 2016 med særlig fokus på aktiviteterne under Freds- og Stabiliseringsfonden.

Der blev tilbage i 2015 fastlagt en prioritering af fondens midler for perioden 2015-2017, hvor midlerne blev fordelt på to store regionale programmer for hhv. Afrikas Horn og Afghanistan-Pakistan regionen. Herudover blev der afsat midler til Syrien-Irak regionen, Sahel-regionen, FN initiativer, maritim sikkerhed i Guineabugten, antiradikalisering og terrorforebyggelse samt en reserve til pludseligt opståede kriser. Denne reservepulje har bl.a. været med til at sikre muligheden for at øge aktiviteterne under et nyt regionalt stabiliseringsprogram for Syrien og Irak i 2016.

I 2016 er der støttet stabiliseringsaktiviteter for 317 mio. kr. over Freds- og Stabiliseringsfonden. Indsatserne har bl.a. omfattet Afghanistan-Pakistan regionen, Afrikas Horn, Sahel og det nye program for Syrien-Irak. Endeligt er der igangsat

en række pilotindsatser inden for opbygning af lokal modstandskraft mod voldelig ekstremisme og bekæmpelse af terrorfinansiering i ISIL-frontlinestaterne Jordan, Libanon og Irak under det regionale CVE-program.

Det regionale stabiliseringsprogram for Syrien og Irak dækker perioden 2016-2018. Henset til de aktuelle behov i både Syrien og Irak og samarbejdet inden for rammerne af den internationale koalition mod ISIL er programmet målrettet de umiddelbare stabiliseringsbehov i regionen. Minerydning og basale serviceydelser bidrager til at muliggøre fordrevnes tilbagevenden til nyligt befrieede områder i Irak, mens programmets hjørnesten i Syrien udgøres af støtte til politi, civilt beredskab og serviceydelser i oppositionskontrollerede områder såvel som fremme af en inklusiv politisk dialog. I tillæg til den danske politirådgiver til politiprogrammet i Syrien har Rigspolitiet i 2016 også sekunderet en politirådgiver til UNDP's sikkerhedssektorreformprogram i Irak. Desuden har Danmark i 2016 genoptaget støtten til dokumentation af krigsforbrydelser i Syrien mhp. retsforfølgelse samt støttet NATO's trænings- og kapacitetsopbygningsindsats i Irak med en donation på 4,6 mio. kr.

Implementeringen af programmet for Afrikas Horn, som dækker perioden 2015-2017, og som fokuserer på Somalia, Kenya og Etiopien, fortsatte i 2016. Et af programmets overordnede mål er at styrke den regionale fredsbevarende kapacitet, og som led heri blev der i 2016 udsendt en instruktør fra hjemmeværnet, som indgår i British Peace Support Team, til træning af regionale styrker. I 2016 blev det desuden besluttet at fortsætte arbejdet med at fremme sikring af biologisk materiale og bioberedskab i Kenya i en ny og tre-årig projektfase.

Programmet for Afghanistan-Pakistan regionen dækker perioden 2015-2017. I 2016 har programmet fokuseret på bl.a. støtte til udvikling og drift af det afghanske politi, støttefunktioner for den afghanske hær og uddannelse af afghanske officerer samt til uddannelse i bekæmpelse af improviserede sprængladninger i Pakistan. For at styrke den regionale dialog på sikkerhedsom-

rådet har programmet støttet et samarbejde mellem Forsvarsakademiet og tilsvarende institutioner i Afghanistan og Pakistan.

Under det regionale freds- og stabiliseringsprogram for Sahel har Danmark i 2016 fortsat samarbejdet med Frankrig om kapacitetsopbygning af den maliske nationalgarde bl.a. med en donation til indkøb af radioer med henblik på at styrke gardens interne kommunikation.

Under Freds- og Stabiliseringsfonden er der også afsat midler til at styrke FN's evne til stabilisering og fredsbevaring. I 2016 har Danmark bl.a. været med til at finansiere et uddannelsescenter i Uganda med fokus på uddannelse af instruktører, der kan gennemføre missionsforberedende uddannelse af FN styrker.

Freds- og Stabiliseringsberedskabet har i 2016 skabt en øget fokusering på udsendelse af danske civile kapaciteter i form af stabiliseringsrådgivere og eksperter til sikkerhedssektorindsatser til regioner af særlig dansk prioritet. Beredskabet har i 2016 fokuseret på indsatser i særligt Afghanistan, Sahel (Mali/Niger), Libyen og Ukraine samt på at klargøre udsendelser til Irak og omkringliggende lande, hvilket fortsat er en udfordring, pga. den vanskelige situation i Irak.

Under det regionale program for bekæmpelse af voldelig ekstremisme i Mellemøsten (CVE-program), der bl.a. dækker Jordan og Libanon, er der, via rådgivere udsendt af Udenrigsministeriet fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Styrelsen for International Rekruttering og Integration samt medarbejdere fra hhv. Københavns og Viborg Kommune, arbejdet med at overføre danske erfaringer med dels bekæmpelse af terrorfinansiering i Jordan, Irak og Libanon og dels, med særligt fokus på sårbare unge, at styrke lokale aktørers, herunder kommuners, rolle i arbejdet med at forebygge radikaliserings. Der er etableret partnerskaber med tre kommuner i Jordan og fire i Libanon. Udenrigsministeriet har siden medio 2016 haft en regional programkoordinator placeret i Amman, Jordan.

Samlet set har Den Interministerielle Samtækningsstyregruppe og Samtækningssekretariatet i 2016 vist sig som anvendelige og effektive platforme for koordination mellem de involverede ministerier, således at Danmark har kunnet age-

re rettidigt og synligt i forbindelse med akut opståede kriser, såvel som i konfliktforebyggelse og ift. langvarige indsatser. Det skyldes bl.a. fondens fleksible procedurer og sammensætning af risikovillig udviklings- og ikke-udviklingsmidler samt godt og tillidsfuldt dagligt samarbejde i Samtækningssekretariatet og Styregruppen på tværs af ministerier, forsvaret, hjemmeværnet og andre myndigheder.

Vigtige fokusområder for 2017 for Danmarks samtænkte stabiliseringsindsatser omfatter bl.a.:

- Implementering og løbende monitoring af igangværende indsatser under Freds- og Stabiliseringsfonden, herunder Syrien-Irak, Afghanistan-Pakistan, Afrikas Horn, Sahel og programmet for bekæmpelse af voldelig ekstremisme i Mellemøsten.
- Programmering af indsatser i prioriterede regioner og lande for perioden efter 2017 samt fokus på øget integration af stabiliseringsindsatser, forebyggelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme og bistandsprogrammer for at sikre synergi mellem diplomati, politi, militær og bistand.
- Fortsat monitoring af og reaktion på udviklingen i kriser og konflikter i danske prioritetslande og -regioner, herunder ved bidrag gennem internationale organisationer.

I samarbejde med det pakistanske National University of Sciences and Technology arrangerede Forsvarsakademiet i 2016 en konference under overskriften "Peace, Growth and Empowerment: Promoting Regional Connectivity" med henblik på at bidrage til at fremme tillidsopbygning, militært samarbejde og bilaterale økonomiske initiativer i regionen.

FREDS- OG STABILISERINGSFONDEN

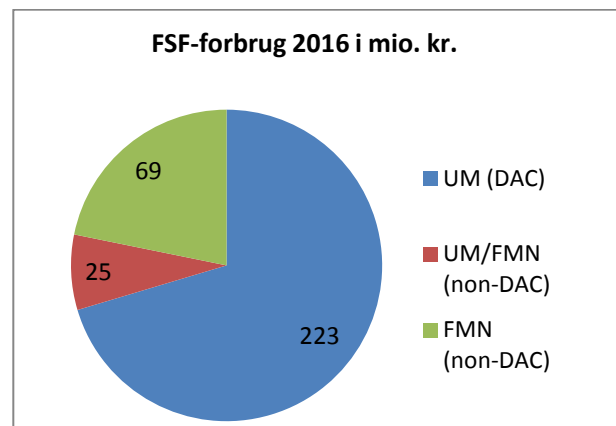
Indsatser i skrøbelige og konfliktramte områder kræver finansiering ud over det, der sædvanligvis anses for officiel udviklingsbistand. Freds- og Stabiliseringsfonden muliggør et bredt spektrum af stabiliseringsindsatser samt genopbygnings- og kapacitetsopbygningsprojekter i krydsfeltet mellem sikkerhed og udvikling. Fonden har siden sin etablering i 2010 vist sig som et værdifuldt redskab i dansk udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik og har virket som en katalysator for samtænkte danske stabiliseringsindsatser i skrøbelige og konfliktramte stater. Med udgangspunkt i bl.a. en evaluering af fondens virke i 2014 samt erfaringerne fra tidligere stabiliseringsindsatser er der blevet fastlagt en prioritering af fondens midler for perioden 2015-2017. Således fordeles fondens midler for denne periode på to store regionale programmer for hhv. Afrikas Horn og Afghanistan-Pakistan regionen. Herudover er der afsat midler til Syrien-Irak regionen, Sahel-regionen, FN initiativer, bekæmpelse af voldelig ekstremisme og maritim sikkerhed i Guineabugten.

Fonden indeholdt i 2016 320,5 mio. kr., hvoraf ca. 70 % er udviklingsbistand.

FSF-finansiering (i mio. kr.) i 2016

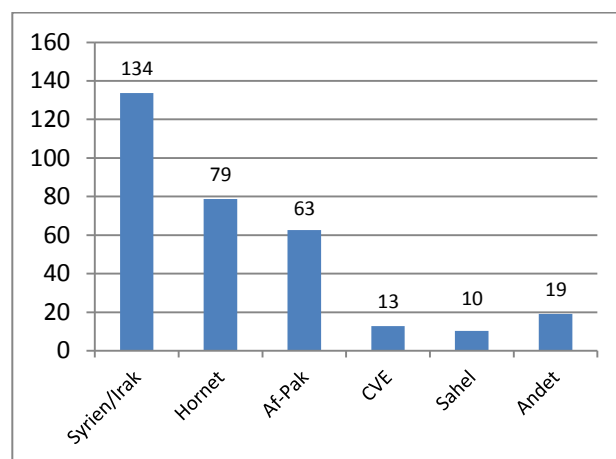
Finansieringskilde ¹	Ramme	Forbrugt	Uforbrugt
(i mio. kr.)			
UM (DAC)	224,2	223,3	0,9
UM/FMN (non-DAC)	25,0	24,8	0,2
FMN (non-DAC)	71,3	69,6	1,7
Total	320,5	317,7	2,8

1 UM (DAC -§06.32.08.80) er tilsagnsstyret, mens de øvrige to FL-konti er udbetalingsstyrede.

Støtte fordelt på programmer i 2016

På programniveau modtog Syrien/Irak den største andel af fondens midler med 134 mio. kr. Det regionale program for Afrikas Horn modtog 79 mio. kr., mens programmet for Afghanistan-Pakistan blev støttet med 63 mio. kr. FSF'en har derudover bidraget med 13 mio. til forebyggelse af voldelig ekstremisme (CVE) i MENA-regionen samt 10 mio. kr. til det regionale stabiliseringsprogram for Sahel. Der er yderligere anvendt 19 mio. kr. til andre formål, herunder FN's evne til fredsbevaring samt NATO fonde vedr. Ukraine.

1.1 REGIONALE PROGRAMMER

SYRIEN-IRAK

Det nye regionale stabiliseringsprogram for Syrien og Irak (2016-2018) har til hensigt at bekæmpe ISIL og andre ekstremistiske elementer i begge lande samt at fremme en inklusiv politisk løsning på konflikten i Syrien og et mere stabilt og inklusivt Irak. Det tre-årige program bygger videre på flere af de partnerskaber og resultater, der er etableret og opnået gennem tidligere stabiliseringsprogrammer i Syrien og Irak. Programmet er, henset til de aktuelle behov i begge lande og samarbejdet inden for rammerne af den internationale civile og militære koalition mod ISIL, først og fremmest målrettet de umiddelbare stabiliseringsbehov i regionen såvel som støtte til moderate aktører, der kan udgøre et alternativ til ekstremisme.

Det samlede budget for perioden 2016-2018 forventes at udgøre 354,7 mio. kr., hvilket indbefatter 20 mio. kr. fra Det Arabiske Initiativ. Således blev der i 2016 fordelt 130 mio. kr. til programmets tre tematiske indsatsområder: 1) politisk dialog og fredsopbygning, 2) resilience og stabilisering, samt 3) lokal sikkerhed og governance. Blandt indsatserne i 2016 kan nævnes:

- Der er fortsat behov for at støtte den FN-ledede politiske proces og sammenhængen blandt fredsinitiativer i Syrien. Ud over FN's Særlige Udsendte for Syrien (UNDPA) støtter programmet således to civilsamfundsorganisationer, Baytna og The Day After, som kan bidrage til at forankre en politisk aftale og et demokratisk Syrien.
- Lureminer og andre eksplosiver udgør en kritisk hindring for effektive stabiliseringsindsatser og internt fordrevnes muligheder for at vende tilbage til områder, som er blevet befriet fra ISIL. Programmet støtter således FN's minerydningsorganisation (UNMAS) samt en amerikansk-ledet minerydningsindsats i Irak. Indsatserne bidrager til at fjerne efterladte eksplosiver såvel som at opbygge national minerydningskapacitet og udbrede opmærksomheden omkring minefarer blandt lokalbefolkningen.

- FN's Funding Facility for Immediate Stabilization (FFIS) gennemfører en række umiddelbare stabiliseringsindsatser i tæt samarbejde med den irakiske regering og lokale myndigheder i nyligt befriede områder. Projekterne implementeres inden for bl.a. offentlig infrastruktur, f.eks. vand og strøm, kapacitetsopbygning af lokale myndigheder, indsatser til beskæftigelse og genetablering af lokale økonomier samt lokale forsoningsindsatser.
- The Access to Justice and Community Security Programme (AJACS) støtter og kapacitetsopbygger moderate civile aktører, herunder særligt Syriens Frie Politi, til at varetage sikkerhed og opretholde lov og orden i oppositionskontrollerede og nyligt befriede områder i Syrien. Programmet støttes af en række andre donorer og gennemføres fra dansk side bl.a. med inddragelse af Rigspolitiet, som har udsendt en politirådgiver til indsatsen.
- "De Hvide Hjelme" opstod som en græsrodsbevægelse som reaktion på luftbombarmentet af civile områder i Syrien og har siden 2013 leveret en række kritiske rednings- og beredskabsydelse, primært i oppositionskontrollerede områder. Organisationen støttes af Danmark såvel som en række andre donorer.

I tillæg til det nye regionale stabiliseringsprogram, har Danmark i 2016 også genoptaget støtten til Commission for International Justice and Accountability (CIJA), som indsamler dokumentation for krigsforbrydelser begået i Syrien og Irak mhp. retsforfølgelse. Desuden er der ydet støtte til NATO's trænings- og kapacitetsopbygningsindsats i Irak med en donation på 4,6 mio. kr. Midlerne forventes bl.a. at blive anvendt til træning og udstyr til det irakiske indenrigsministerium til bekæmpelse af improviserede sprængladninger (IEDer) i Irak.

Endelig arbejdes i øjeblikket målrettet på at forberede udsendelsen af et dansk polititræningsbidrag til Irak, som forventes igangsat i første halvdel af 2017. Træningen vil understøtte politiets transition fra primært militære til mere civile funktioner og roller i nyligt befriede områ-

der. Denne transition udgør også et fokus for den danske, udsendte politirådgiver ved FN's sikkerhedssektorreformprogram.

Det danske stabiliseringsarbejde i Irak under FFIS indeholder bl.a. støtte til genopbygning af central irakisk infrastruktur. Foto fra UNDP.

AFRIKAS HORN

Implementeringen af programmet for Afrikas Horn, som dækker perioden 2015-2017, og som fokuserer på Somalia, Kenya og Etiopien, fortsatte i 2016. Programmet er komplementært til landeprogrammerne i regionen og de operative bidrag Danmark yder til NATO's pirateribekæmpelsesoperation Ocean Shield i farvandene ud for Østafrika. Ocean Shield blev afsluttet med udgangen af 2016.

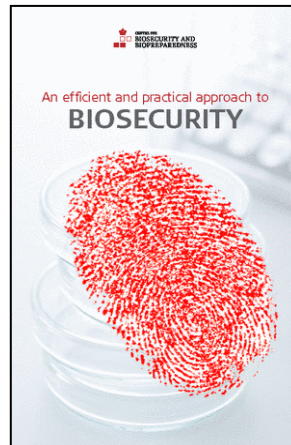
Programmet består af tre tematiske programmer: 1) stabilisering af Somalia, 2) styrkelse af regional fredsbevarende kapacitet, og 3) styrket kapacitet til at bekæmpe regionale trusler, inklusiv voldelig ekstremisme og grænseoverskridende kriminalitet. Der er et samlet budget på 210 mio. kr. i perioden 2015-2017 og i 2016 en samlet bevilling på 79 mio. kr. Blandt indsatserne i 2016 kan nævnes:

- Støtte til FN's arbejde med at styrke rets- og sikkerhedssektoren og bekæmpe maritim kriminalitet i Somalia, herunder pirateri, bl.a. gennem støtte til sikkerhedsarkitekturen, kystvagt, domstole, fængsler samt overførsler af dømte pirater til Somalia. Danmark har i 2016 bl.a. været med til at finansiere tilstedeværelsen af seks maritime mentorer ved hhv. Mogadishu Maritime Police Unit, Bosasso Port Police og Somaliland Coast-guard.
- Støtte til Somalia Stability Fund, som særligt arbejder med civile stabiliseringsindsatser i de befriede områder gennem aktiviteter for god regeringsførelse, konfliktløsning og erhvervsprogrammer for unge.
- Støtte til indsatser, der uddanner og reintegrerer afhoppere fra al-Shabaab i samfundet. Arbejdet er en del af det igangværende sikkerhedssektorreformarbejde og skaber alternative leveveje for eks-militante.
- Støtte til AMISOM og den somaliske hær (SNA), som har gennemført en række offensive operationer i 2016, der har svækket al-Shabaab og generobret landområder i Somalia. Støtten til AMISOM kanaliseres gennem den Afrikanske Union og fokuserer på kapacitetsopbygning af nationale, regionale og lokale regeringsstrukturer, implementering af Quick Impact Projects i konsultation med lokalsamfund, civilt-militært samarbejde, kapacitetsopbygning af Somalias nationale politi samt forebyggelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme med særlig fokus på unge, ældre og kvinder.
- Støtte til de østafrikanske reaktionsstyrker i Eastern Africa Standby Force (EASF). Efter styrken blev erklæret indsættelsesklar ultimo 2014, fokuseres støtten i højere grad mod udvikling og vedligeholdelse af styrker til indsættelse. Der er udsendt to danske rådgivere til EASF fra hhv. politiet og forsvarret, hvor sidstnævnte indgår i det fælles nordiske rådgiverbidrag. Som led i det danske formandskab for det nordiske forsvarssamarbejde (NORDEFECO) i 2016 deltog direktøren for EASF i et af de nordiske møder for at drøfte det fremtidige samarbejde. De nordiske forsvarsministre besluttede i slutningen af 2016, at samarbejdet med EASF fortsættes i 2017 og 2018.
- Støtte til træning af regionale styrker. Der er ydet støtte til regionale træningscentre i Kenya og Etiopien, hvor der ved International Peace Support Training Centre i Kenya også er tilknyttet en dansk militær rådgiver. I 2016 er der ved centrene ydet støtte til kurser om bl.a. valgobservation, beskyttelse af civile, sikkerhedssektorreformer og "Disarmament, Demobilisation and Reintegration".

Medio 2016 blev en instruktør med fokus på civilt-militært samarbejde (CIMIC) fra hjemmehæren desuden udsendt til Kenya. Instruktøren indgår som en del af British Peace Support Team, som træner regionale styrker lokalt i militære færdigheder.

- Kapacitetsopbygning af de etiopiske myndigheder inden for forebyggelse og bekæmpelse af pengevidvask og terrorfinansiering i regionen. Særligt fokus er på håndtering af bevismateriale for online økonomisk kriminalitet, træning og tillidsopbyggende aktiviteter myndigheder imellem samt informationskampagner om risici ved pengevidvask og illegale pengestrømme. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet bidrager med ekspertise.
- Støtte til Politiets Efterretningstjenestes kapacitetsopbygning af myndigheder i Kenya inden for forebyggelse af radikaliserings og voldelig ekstremisme. En nyligt påbegyndt tre-årig fortsættelse af programmet bygger på succeser fra pilotfasen (2013-14) og vil bl.a. støtte Kenya i at udvikle en certificerbar Exit-uddannelse for udvalgte sikkerhedsofficerer samt etablere tværgående myndighedssamarbejder og systemer på lokalt og nationalt plan for forebyggelse, inspireret af danske erfaringer og tilpasset den lokale kontekst. Projektet har vist positiv fremdrift og et stærkt lokalt ejerskab hos de kenyanske partnere.
- Fremme af maritim sikkerhed gennem udsendelse af en rådgiver til kapacitetsopbygning af den kenyanske flåde.

Desuden overgik det tidligere pilotprojekt, støtte til biosikring og bioberedskab, i Kenya, i 2016 til en ny tre-årig fase med fokus på sikring af materiale, der kan misbruges til udvikling af biologiske våben samt biologisk beredskab og regionalisering. Projektet gennemføres af Center for Biosikring og Bioberedskab ved Statens Serum Institut i samarbejde med Sundhedsministeriet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet.

Som en del af pilotprojektet blev undervisningsbogen "An Efficient and Practical Approach to Biosecurity" udarbejdet. Bogen beskriver et fuldt biosikringsystem fra lovgivningsprocessen over etableringen af en biosikringsmyndighed til guidelines og best practices for administration af biosikring.

SAHEL/MALI

I slutningen af 2013 blev et regionalt freds- og stabiliseringsprogram for Sahel-regionen lanceret med Mali, Niger og Burkina Faso som prioritetslande. Programmet er 5-årigt med en samlet størrelse på 125 mio. kr. Til og med 2016 er der igangsat aktiviteter for 118 mio. kr., hvoraf der i 2016 blev igangsat nye aktiviteter for 10 mio. kr. Programmet er komplementært til landeprogrammer i Mali, Burkina Faso og Niger og fokuserer på regional dialog og forsoning, demokratisk kontrol med sikkerhedssektoren samt imødegåelse af voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet. Indsatserne omfatter bl.a.:

- Støtte til Danish Demining Group, der i grænseområdet mellem Burkina Faso, Mali og Niger kapacitetsopbygger lokalsamfund til at håndtere lokale konflikter i grænseområderne.
- Opbygning af kapacitet til konflikthåndtering blandt pastoralist-samfund i Sahel-regionen gennem Centre for Humanitarian Dialogue.
- Støtte til øget demokratisk kontrol med sikkerhedssektoren i hhv. Mali, Niger og Burkina Faso igennem National Democratic Institute i samarbejde med Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces.
- Støtte til fransk-ledet kapacitetsopbygning af den maliske nationalgarde. I 2016 doneredes 1,7 mio. kr. til indkøb af radioer med henblik

på at styrke gardens interne kommunikation. Endvidere afholdte Hjemmeværnets Center for Stabiliseringsindsatser et HR-seminar for ledende officerer fra den maliske nationalgarde i Danmark.

- Finansiering af kurser på det regionale træningscenter École de Maintien de la Paix (EMP) i Bamako. På skolen undervises soldater fra afrikanske lande i post-konfliktrelaterede fag.
- Støtte til regionalt FN-program til bekæmpelse af voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet, der bl.a. også yder støtte til Sahel-G5 sekretariatet.

Herudover bidrog Danmark i 2016 til FN's mission i Mali, MINUSMA, med stabsofficerer, et specialoperationsstyrkebidrag, posten som missionens styrkechef samt et politibidrag på ni polititjenestemænd. I løbet af 2017 bidrager Danmark med et C130J-transportfly til MINUSMA. Derudover yder Danmark humanitær bistand til Sahel-regionen med udgangspunkt i krisen i Mali. Endelig fremmes der fra dansk side løbende sekunderinger til EU's politi- og sikkerhedstræningsmissioner (EUCAP) i henholdsvis Mali og Niger.

MARITIM SIKKERHED I GUINEABUGTEN

Regeringen godkendte i slutningen af 2015 et program, der skal bidrage til den internationale indsats for at styrke den maritime sikkerhed i Guineabugten i Vestafrika. Programmet på 15 mio. kr. blev indgået i 2015 med gennemførelse af aktiviteter fra 2016. Programmet udspringer af den danske strategi mod pirateri og væbnet røveri til søs og består af to engagementer, der implementeres af hhv. EU og IMO: 1) Støtte til implementering af en afrikansk, regional struktur for bekæmpelse af maritim kriminalitet og pirateri og 2) støtte til øget havnesikkerhed i regionen. I 2016 er der desuden ydet støtte til Frømandskorpsets kapacitetsopbygning af partnerenheder fra Nigeria og Cameroun, og der blev truffet beslutning om udsendelse af en maritim rådgiver til den danske ambassade i Abuja i Nigeria.

Frømandskorpsets kapacitetsopbygning af partnerenheder fra Cameroun under Obangame Express 2016.

AFGHANISTAN-PAKISTAN

Anden fase af det regionale stabiliseringsprogram for Afghanistan- og Pakistanregionen for perioden 2015-2017 blev godkendt i oktober 2015. Programmet har et samlet budget på 312 mio. kr. Under programmet støttes rets- og sikkerhedssektorerne i regionen, herunder de afghanske sikkerhedsstyrker (politi og militær), samt grænsekontrol, bomberyddere og pakistanske maritime sikkerhedsagentur, PMSA, i Pakistan. Derudover bidrages til fred og forsoning gennem dialoginitiativer. Programmet komplementerer de øvrige danske indsatser i regionen, herunder udviklingsbistanden, den humanitære indsats og den militære indsats som er beskrevet i Afghanistanstrategien 2015-2017. Afghanistan-Pakistan programmet havde i 2016 en samlet bevilling på 63 mio. kr. og støttede bl.a.:

- Afghansk politi gennem Law and Order Trust Fund for Afghanistan via delegeret samarbejde med EU.
- Samarbejde med Pakistans Maritime Sikkerhedsagentur vedr. anti-smugleri operationer, havmiljø og søredning.
- Støtte til den afghanske hær gennem NATO's Afghan National Army Trustfund.
- Støtte til uddannelse af kommende militære ledere på det afghanske officersakademi.
- Støtte til bekæmpelsen af improviserede sprængladninger (IED'er) i Pakistan.

Herudover støttes indsatser mhp. at fremme dialog og forsoning i regionen. Dialogen mellem Pakistan og Afghanistan er i 2016 konkret fremmet gennem afholdelsen af to konferencer

med deltagelse af repræsentanter fra bl.a. Afghanistan og Pakistan samt ved udarbejdelse af rapporter om sikkerhed i regionen.

Det forudses, at programmet i 2017 vil fortsætte disse aktiviteter og desuden støtte grænsekontrollen mellem Afghanistan og Pakistan, herunder retssikkerheden for pågrebne personer.

Træning af kvindelige politikadetter i Kabul er en af de mange gode initiativer, den danske støtte til regionen har medført. Foto fra UNAMA.

BEKÆMPELSE AF VOLDELIG EKSTREMISME I MELLEMØSTEN

Fonden igangsatte ultimo 2015 en regional pilotindsats til forebyggelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme og imødegåelse af radikaliserings (28,5 mio. kr.) med fokus på at styrke ISIL-frontlinjestaters (som Jordan og Libanon samt Tunesien) kapaciteter til at forebygge og bekæmpe terrorisme. Programmet er komplementeret til landeindsatserne i regionen. Som led i Fondens opprioritering af området er der udsendt en regional programkoordinator til Jordan med ansvar for yderligere at styrke samarbejdet om terrorbekæmpelse med naglelande i regionen.

Fokus vil bl.a. være på kapacitetsopbygning af 'Financial Intelligence Units' (hvidvask og terror), forebyggelse af radikaliserings på lokalt niveau, herunder fremme kommuners rolle, samt strategisk modkommunikation mod ISIL's ideologi. Med afsæt i gode erfaringer fra Fondens tidligere indsats på bl.a. Afrikas Horn udmøntes indsatserne primært via myndighedssamarbejde, hvor danske eksperter under Justitsministeriet og Udlændige og Integrations ministeriet udsendes til regionen for at bistå søstermyndigheder indenfor imødegåelse af terrorfinansiering

og voldelig ekstremisme. Danske kommuner (København og Viborg) bidrager med relevante elementer fra den danske forebyggelsesmodel. Endelig bidrager indsatsen til at imødegå ISIL's budskaber online og dels fremme forsoning i Irak gennem dialog og positive og realistiske alternative fortællinger. Der er tale om materiale lavet af lokale moderate stemmer.

Primo 2017 iværksættes samarbejde med FN og nationale uddannelsesakademier i Jordan, Libanon og Irak om at træne retshåndhævende myndigheder i efterforskning og retsforfølgelse af terrorisme.

1.2 ANDRE STRATEGISKE INDSATSER

I 2015 blev der oprettet en særlig FN-pulje på i alt 12 mio. kr. for perioden 2015-2017 med midler øremærket til at støtte FN. Puljen giver mulighed for at støtte projekter, som kan bidrage til at styrke effektiviteten og kapaciteter ved FN's fredsarkitektur, herunder de fredsbevarende missioners evne til at implementere Sikkerhedsrådets mandater.

I 2016 er der under FN-puljen bl.a. ydet støtte til uddannelsesaktiviteter, der sigter på at højne kvaliteten af den missionsforberedende uddannelse af personel og enheder, herunder de bidragende nationers egne instruktører. Danmark har i den forbindelse støttet et nyetableret Train the Trainers Centre i Entebbe i Uganda med uddannelse af instruktører, der kan gennemføre missionsforberedende uddannelse af FN styrker samt en signalskole under FN's Regional Information & Communications Technology Services i Entebbe. Danmark har desuden ydet fortsat støtte til United Nations Institute for Training and Research (UNITAR) træningsprogram for afrikanske fredsbevarende tropper forud for disses deployering i FN's fredsbevarende missioner. Danmark har endvidere ydet støttet til konceptudvikling af såkaldte mobile træningsteams (MTT), hvor rådgivere kan udsendes til FN missioner med henblik på gennemførelse af kortere, intensive træningsforløb. Hensigten er, at de mobile træningsteams vil kunne undervise inden for en lang række områder, herunder i FN's pensum vedr. beskyttelse af civile i en "all of mission approach". Endelig blev et projekt med fokus på at engagere troppebidrag-

ydende nationer i dialog om implementering af Protection of Civilians (PoC) mandater afsluttet i 2016 med gennemførelse af en workshop i New York.

Danmark har i 2015 og 2016 støttet FN's uddannelses- og træningsorganisation UNITARs gennemførelse af predeployeringstræning. Ovenstående billede er fra træningskursus i Senegal i april 2016, forud for udsendelse til MINUSCA.

Fonden har endvidere støttet NATO's indsatser i Ukraine gennem støtte til fonde og programmer med fokus på hhv. bekæmpelse af improviserede sprængladninger (IEDer) og korruptionsforebyggelse.

2 LÆRING & POLITIKINITIATIVER

STABILISATION LEADERS' FORUM

Danmark deltog i det femte møde i Senior Stabilisation Leaders' Forum i oktober 2016 i Berlin. Formålet med netværket er, at chefer for udvalgte stabiliseringsenheder under uformelle rammer har mulighed for at drøfte aktuelle stabiliseringsproblemstillinger og planlægge fælles indsatser. Kredsen tæller, udover Danmark, EU, USA, Storbritannien, Nederlandene, Frankrig, Tyskland, Canada og Australien. En række aktuelle emner blev drøftet, herunder Syrien, Irak og Libyen. Danmark præsenterede et oplæg om bekæmpelse af radikaliseringsproblemer i Afrika, og den efterfølgende dialog afdækkede, at der er muligheder for fremtidigt operativt samarbejde med bl.a. UK.

EVALUERING AF FREDS- OG STABILISERINGSFONDEN

I 2014 blev der gennemført en omfattende evaluering af den samlede Freds- og Stabiliseringsfonds første tre år. På baggrund af evalueringen blev et nyt monitorings- og evalueringssystem taget i brug i 2016. Systemet skal styrke fondens

evne til at følge fremdriften under de enkelte programmer, monitere risici, støtte implementering af stabiliseringsindsatserne samt opsamle læringspunkter fra disse.